

NAGRADA ICOM SLOVENIJA 2020

Ljubljana, 28. september 2020

ICOM international council
of museums
mednarodni
muzejski svet
Slovenia / Slovenija

Nagrada ICOM Slovenija 2020

Na RAZPIS ZA NAGRADI ICOM SLOVENIJA ZA LETO 2020

»Za mednarodno mreženje slovenske muzejske misli in dela«
je do razpisanega datuma prispelo sedem prijav:

NAGRADA ZA MEDNARODNO PREPOZNAVNE PROJEKTE:

Nagrada se podeljuje posameznikom, skupini ali organizacijam, ki s mednarodnim sodelovanjem, medinstitucionalnim povezovanjem, participativnostjo in vzajemnimi projekti na mednarodni ravni vzpostavljajo dialog in promovirajo razvoj in pomen muzejev kot institucij ter prinašajo nove ideje in prispevajo k razvoju zavesti. Seznam prispelih prijav:

- a) Koptske tkanine iz zbirke Narodnega muzeja Slovenije, Narodni muzej Slovenije
- b) Kras(na) učilnica, razstava samo za otroke, Notranjski muzej Postojna
- c) MADE IN: Pripovedi obrti in oblikovanja, Muzej za arhitekturo in oblikovanje
- d) Partizanska bolnica Franja - skriti dragulj Evrope, Mestni muzej Idrija
- e) Sounds of Changes / Zvoki sprememb, Tehniški muzej Slovenije

NAGRADA ZA PROMOVIRANJE VSAKOLETNE IZBRANE ICOM-OVE TEME: MUZEJI IN ENAKOST: RAZNOLIKOST IN INKLUZIVNOST:

Nagrada se podeljuje posameznikom, skupini ali organizacijam, ki s pripravo razstav, projektov, dogodkov in prireditev na temo Mednarodnega muzejskega dne vzpodbujajo kreativni razmislek o razpisani temi in s tem odražajo aktualno in angažirano stanje muzejskih institucij v svetu. Seznam prispelih prijav:

- a) Na robu: vizualna umetnost v Kraljevini Jugoslaviji (1929-1941), Moderna galerija
- b) Zidovi / Walls, Muzej novejših zgodovine Slovenije

Nagrado za delo na mednarodnem področju za projekt

Koptske tkanine iz zbirke Narodnega muzeja Slovenije

prejme vodja projekta mag. Darko Knez; Narodni muzej Slovenije.

UTEMELJITEV:

Razstava *Koptske tkanine iz zbirke Narodnega muzeja Slovenije* med 10. oktobrom 2019 in 21. junijem 2020 je bila rezultat izredne ambicioznosti ekipe Narodnega muzeja Slovenije in odličnih domačih in mednarodnih povezav, ki jih ustvarja in ohranja ta ustanova. Že leta 2017 je bila na pobudo kustosov Narodnega muzeja Slovenije (NMS) Darka Kneza, Tomislava Kajfeža in Mirana Pflauma oblikovana skupina strokovnjakov, ki so nato gradili projekt, raziskave, objave in razstavljanja koptskih tkanin iz zbirke NMS. Med njimi so bili tudi avtorji razstave in celotnega projekta: Aurore Ciavatti (Centre de recherches égyptologiques, Université Paris - Sorbonne), Barbara Bogataj Kokalj (Studio Aleja d.o.o.), Jan Ciglenečki (Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani), Cäcilia Fluck (Skulpturensammlung und Museum für Byzantinische Kunst, Staatliche Museen zu Berlin), Tomislav Kajfež, Darko Knez in Miran Pflaum (Narodni muzej Slovenije).

Projektna skupina, ki jo je vodil mag. Darko Knez, je raziskave predstavila na razstavi z naslovom *Koptske tkanine iz zbirke Narodnega muzeja Slovenije* ter v slovensko-angleški znanstveni publikaciji z enakim naslovom. S projektom so v NMS javnosti pokazali bogastvo kulturne dediščine, ki jo hranijo naši muzeji, obenem odstrli neznano in za naš prostor mogoče

nekoliko »eksotično« tematiko preteklosti krščanskega prebivalstva Egipta, ter opozorili na vpetost našega prostora in muzeja tudi skozi take zbirke v svetovne muzeološke tokove tako v preteklosti kot v sedanjosti. Inovativnost in angažiranost sta že v osnovi vgrajena v samo vsebinsko zasnovo in postavitvev razstave. Medtem ko je konservatorsko-restavratorska ekipa Pokrajinskega muzeja Ptuj - Ormož brezhibno pripravila vse izredno občutljive muzejske predmete (tkanine), je strokovna ekipa predmete vsebinsko umestila v širši kontekst fenomena koptske kulture. Tako je bil na razstavi poleg predmetov samih predstavljen tudi etnični, verski, umetnostni, umetnoobrotni in arheološki vidik koptske kulture. Razstavo so spremljali še številni obrazstveni dogodki, kot so vodeni ogledi, predavanja sodelavcev projekta *Koptske tkanine*, delavnice za odrasle, kot je na primer »Od sita do odtisa; koptski ornament« in različni programi za šolske skupine. Virtualni sprehod po razstavi *Koptske tkanine* je javnosti dostopen na spletni strani NMS, kar utrjuje nove standarde arhiviranja in dostopnosti muzejske razstave po njenem zaprtju. Narodnemu muzeju Slovenije za projekt *Koptske tkanine iz zbirke Narodnega muzeja Slovenije*, ki je nastajal pod vodstvom mag. Darka Kneza, ICOM Slovenija podeli nagrado v kategoriji mednarodno prepoznavnih projektov.

Nagrado za promoviranje vsakoletne izbrane ICOM-ove teme za projekt

Na robu: vizualna umetnost v Kraljevini Jugoslaviji (1929-1941)

prejme avtor projekta dr. Marko Jenko; Moderna galerija.

UTEMELJITEV:

Razstava je na ogled ponujala dela več kot 130 umetnic in umetnikov, arhivsko in knjižnično gradivo iz več kot 50 javnih in zasebnih zbirk iz držav nekdanje Jugoslavije. Večina del iz tujine je bila v Sloveniji na ogled prvič. Izbor umetnostnega in drugega razstavnega gradiva in besedila v katalogu so prispevali ugledni strokovnjaki iz širšega območja nekdanje države, v projekt pa je bilo vključenih enainpetdeset ustanov iz Slovenije, Srbije, Hrvaške, Makedonije, Bosne in Hercegovine ter Italije. Mednarodna razstava vizualne umetnosti v Kraljevini Jugoslaviji je bila plod mednarodnega skupinskega dela pod vodstvom Moderne galerije in je predstavljala problemski pregled slikarstva, kiparstva, grafike, risbe, fotografije in filma od kraljeve uvedbe diktature 6. januarja 1929, ki je močno vplivala na t. i. spopad na umetniški levici, vse do začetka druge svetovne vojne na jugoslovanskih tleh (april 1941).

V ospredju je bil poskus razstavnega kontekstualiziranja prek umetnin in drugega gradiva, ki gre onkraj standardne delitve na objektivno / historiografsko in subjektivno / umetnostno. Razstava je tako ponujala drugačno branje umetnosti, ki sedaj sama kontekstualizira kontekst oziroma ga sploh proizvaja.

Zaradi političnih in ideoloških posledic razpada nekdanje

skupne države je projekt ustvaril nove stike in utrdil že obstoječe vezi v tem delu jugovzhodne Evrope, predvsem onkraj običajnih muzejskih procesov (posoje, izposoje itn.). Razstava je bila priložnost za manjše (pokrajinske, mestne ipd.) institucije obravnavane regije, da se odprejo in stopijo v stik z različnimi, tudi državnimi institucijami v ostalih delih regije in da svoja dela prvič pokažejo v mednarodnem prostoru ter po načelih ICOM-a.

Razstava je s kronološko distanco, kot tudi z distanco, ki jo predstavlja odsotnost države, o kateri je govorila, uspela ustvariti smiselno vez, ki jo je povezala s kritiko zapisno v Jugoslaviji prepovedanem delu Louisa Adamiča Vrnitev v rodni kraj (izšlo v ZDA leta 1934). S tem je zgodba o Kraljevini Jugoslaviji, pripovedovana skozi umetniške in kulturne tokove in dogodke, nekdanjo državo analizirala in interpretirala skozi uradno in tudi prepovedano podobo države, politike in kulturne politike, predvsem pa neposredno skozi umetnost.

Moderna galeriji za projekt *Na robu: vizualna umetnost v Kraljevini Jugoslaviji (1929-1941)*, ki je nastajal pod vodstvom dr. Marka Jenka, ICOM Slovenija podeli nagrado v kategoriji vsakoletne izbrane ICOM-ove teme.

